بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ڤرۇرىگڤڤۇ ،ڕەڤڭ
ڤرۇرىگڤڤ

ژۯسـوڤڭ ،ڕدژ ڎڤۇ ژڭۇ

- ژۯسـوڤڭ ،ڕەژەكەر: 2017/HC-A/199
- ،ڕسـەوڤژگۇ ،ەبرۇكەرگە:

* ،ەرەژ: ،ڤەگەرد ،ەرىڤۇ
* ڭەرەچ ،ەڤەنەسـ: ،ۋىڤژوڤگ/ ،ەد.ڤوڤىرىڤ

* ،ەرەڤ ڭەڤ ،ەرەژەكەر: A113276
* ڤرگەنۇ ،ەڤەنەسـ: ،ەد.ئەژەكەنۇ/ ،ە.ڭۇ

- ،ڕسـەوڤژگۇ ،ەرەژڤرو كەرگە:

* ،ەرەژ: ڤۇژەسـەڤەكەر ڤىژەرەكۇ ژەڤرىسـ
* ڭەرەچ ،ەڤەنەسـ: -

* ،ەرەڤ ڭەڤ ،ەرەژەكەر: -
* ڤرگەنۇ ،ەڤەنەسـ: -

- ،ەرەڤىسـەڤ ،ەرىئەنەڤۇژ ڭەىرىژ: 16 ،ەرەڤە 1438
13 ،ەژەڤىرۇ 2017
- ،ەرەژ ڭەىرىژ: 23 ،ەرەڤە 1438
20 ،ەژەڤىرۇ 2017

- ،ڕسـەوڤژگۇ،ەبرۇكەرگە ،ەرەژ ،ەرەژەكەر: 145-J/MD/2017/2060
- ،ەرەژەكۇ ڭەوەكە: ئەڤ ،ەرەژ
- ،ەرەژڤو ئەڤە: ،ەبرەژىرەكۇ ئەڤ

* ،ەرەژەكەر ڭەىرىژ: 05 ،ەژەڤىرۇ 2017
* ،ەرەژ ڭەىرىژ: 05 ،ەژەڤىرۇ 2017

- ،ەرەسـەكەڤو كەسـەڤگەرەكۇ ،ەڤىرىسـ:

كەسـەڤگەر: ،ەبۇ سـەژىر، ،ڕسـەكەسـەڤگەر: ،ەڤەرالله ،ەرىژىر، كەسـەڤگەر: ،ەڤەرالله ،ەرىژىر

- **ދަޢުވާގެ ހުލާސާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓުއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޗެރިންވިލާ/ ގއ.ވިލިނގިލި އިބްރާހީމް ޚަލީލުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުގެ ދަޢުވާ ފަރާތަކީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ޤަރާރުގެ ކުރުވުން ނުކުތާތައް:**

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓުއަމުރު، އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޗެރިންވިލާ/ ގއ.ވިލިނގިލި އިބްރާހީމް ޚަލީލުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރަކީ ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ، 05 އޮގަސްޓް 2017 ވަނަ ދުވަހުގެ 16:17 އިން ފެށިގެން 15 އޮގަސްޓް 2017 ވަނަ ދުވަހުގެ 16:16 ނިޔަލަށް ޗެރިންވިލާ/ ގއ.ވިލިނގިލި އިބްރާހީމް ޚަލީލް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ކަސްޓަޑީ ތަޙްޤީޤުގައި ބަންދުކުރުމަށްކަމާއި، މިގޮތަށް އިބްރާހީމް ޚަލީލް ބަންދު ކުރުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ސަބަބަކީ "މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި" ކަމަށް މިއަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރު ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށްބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޗެރިންވިލާ/ ގއ.ވިލިނގިލި އިބްރާހީމް ޚަލީލުގެ ފަރާތުން 3 ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި އެއްވެސް މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތުކުރާ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ހެކިތަކެއް ނެތްކަމުގެ

ވީނަމަވެސް، ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު އުފުލި މިންވަރުގެ ހެކި ފާރިއާ ހުށަހަޅަންވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/263 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި މިހާރުގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރުން އެ މީހާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޝަރީޢަތް ހުއްދަކުރާ ގޮތަށް ބަލަހައްޓާ އިތުރުން ކޮންމެހެން ސާބިތުކުރުމުގައި ބަލަންވާނެކަމަށް ބާރުލާކޮށް އުސޫލުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވީނަމަވެސް، އިސްތިޢުނާފު ފަރާތް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ ކޯޓު އަމުރު އެ އުސޫލާ ކަނޑައެޅިގެން ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި މިހާރުގެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުމަކީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށްވާއިރު، އެމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓަންވާނީ އެންމެ ޒަރޫރީ އެންމެ ކުރު މުއްދަތަކަށްކަން ބާރުއަޅާ ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ރެޖިސްޓްރީ/ ގއ.ވިލިނގިލި އިބްރާހީމް ބަޝީރުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި އަދި އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މަރުޙަލާގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދަށުކޯޓުގައި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅުއްވި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި “ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށް ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ފުރުޞަތު” ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ސަބަބުތަކުން އިސްތިސްނާކޮށް، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި “ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށް ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ފުރުޞަތު” ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް

ބަލާއިރު، އަމިއްލަގޮތުން ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައިވާ މަސްތުވާތަކެއްގެ ހުރި ފުރުޞަތުދިނުމަށް ނުވަތަ ހިފަހައްޓައިގެން ހުރި މިހަކަން ނުފެނޭތީ ފާސްކުރުމަށް މަސްއޫލުކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ކުރިން ހާޒިރު ނުކުރެވިފައިވާކަން، ނުވަތަ ފޯރުކޮށްދިނުމަށްވާކަން، ނުވަތަ ބަލަހައްޓާ ދުއްތުރާމިކުރުމާ ގުޅުންހުރި ސަބަބަކަށް ނިސްބަތްކުރާ ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ފަސޭހަތަކެއް ފެންނަމަ، އަމިއްލަ ބަލަހައްޓާ ބެހެއްޓުމުގެ ސަބަބަށް ނިސްބަތްވާ ފަސޭހަތަކެއް ދިމާވާނެކަން އެނގެން ނެތްނަމައެވެ؛

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި، <u>ބަލަހައްޓާ ކަން</u>
<u>ސާބިތުކުރުމަށް ހާޒިރު ހެކިތަކެއް ނެތްކަމުގައި ވިޔަސް،</u> ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީ ނުކުމެ ނިސްބަތްކުރެވޭ ތުހުމަތު ބެހެއްޓުމުގައި މީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭ ދައުލަތުގެ ކޯޓުތަކުން ބަލައިގެންނެވެ، އަދި ކުރީގައި ހޯދުން ދިރާސާކުރުމަށް ތުހުމަތުގެ ވެރިޔާ ތަހުގީގު ކުރުމަށް ބަލައިގަނެވެ، ތުހުމަތު ގާއިމުވާނެކަމުގެ ދަލީލު ނެތި ބަލައިގަނެވެ، އަދި ފާހަގަކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި ބަލައިގަނެވެ، މިގޮތުން ވިސްނައިދެއްވާ ދަރުބާރުގެ ތަޙުޤީޤު ބަލައިގަނެވެ، ތުހުމަތަށް ނިސްބަތްވާ ބަޔަކު ހިފަހައްޓައިގެން ދޭ ވަގުތަކަށް ވަކިން ފާސްކުރެވޭ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަން ދަންނަމުން ގޮސް ހުރެއެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ މައްސަލައިގައި ގ.ބިލިމަގިލި/ ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ބަންދުގެ މައްސަލަ ބަލަހައްޓާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، ޖަލަށް ބަލަހައްޓާ ފަރާތް ހިފަހައްޓައިގެން މީގެ ދުވަސްތަކުގެ ބަލަހައްޓާ ބަޔާނުގައި ތުހުމަތު ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުގެ ސަބަބު ތަހުގީގު ބަޔާނުގައި ހަމަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކުރިއަށް ގެންދާ ތަހުގީގީގައި އިބްރާހީމް ބަނޑުގެ ބަޔާންތަކުގައިވާ ސަބަބުތައް ފާހަގަކޮށް، އިބްރާހީމް ބަނޑުގެ ބަޔާން ބެލުމުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ބަޔާނުގެ ބަލަހައްޓާ ބަލަހައްޓާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަލައިގަނެވޭ ބަޔާން ތަހުގީގުކޮށްފައި ބަލައިގަނެވޭނެ ގޮތް، މިގޮތުން ބަލަހައްޓާ ބަޔާނުގައި ބަލަހައްޓައިގެން އުޅުމާއި ބަލައިގަނެވޭ ބަޔާން ބުނުމުގެ ދަރުބާރުގެ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަލަހައްޓާ ސަބަބަކާ ތަހުގީގު ކުރެވޭނަމަ ހުރިހާ ބަލާއިރު، މިފަދަ ތަހުގީގު ބަލަހައްޓާ މިފަދަ ބަޔާނުގެ ތަކެތީގެ ބަލައިގަނެވޭނެ ގޮތް ހުރި ބަޔާނުގެ ތަހުގީގު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/20 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަހުގީގު ބަޔާން، މިފަދަ ތަހުގީގުތަކުގައިވާ ފިޔަވަޅު މިހާރުވެސް ދަރުބާރުގައި

ހުކުމަކީ އެކަމުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް އޮތްކަމުގައި ބެލެވެންއޮންނަކަމާއި މިހެންކަމުން މިމައްސަލަބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަ މިނިސްޓްރީ އޮޑަރު ހަމަ އެދުމަށްޖެހުން ކަނޑައަޅާތަނެއްގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަން ޖެހޭނެކަމަށްކަމުގައެވެ.

- <u>ހުކުމް:</u>

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2017/2060 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލުގެނައުމަކާނުލައި ދޫކޮށްލުމަށް ކަނޑައަޅައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.